

La Mulți și Fericți Ani, iubite maestre Dan Puric, cu prilejul zilei de naștere!...

Vorbind în câteva cuvinte sărace dar sincere, omagiale și aniversare, despre cel care s-a născut la 12 februarie anul 1959 în ținuturile Buzăului, mai exact, pe Valea Siriului, la Nehoiu, voi susține că actorul, regizorul și mărturisitorul creștin Dan Puric stabilește de la bun început identitatea sa cu lumea și cu el însuși printr-o cunoaștere absolută, autentică și nefățarnică. Aș spune că anticipează esențialitatea sensibilității și a sensibilizării, prin propria-i sensibilitate, surprinzând, totodată, prin structura rațională a ideilor, create chiar de substanța artistică pură, esență rară, din care este alcătuit. Adevărata cunoaștere în artă, de pildă, este una de natură spirituală, pe care *Artistul total - Maestrul Dan Puric*, o deține și o transmite tuturor ca pe o revelație încercată și alimentată de el însuși, prin cuvânt, gest, dans, adică prin tot ceea ce face în lumina reflectoarelor. Publicul sincer și (re)cunoscător soarbe această sevă din cupa pe care i-o întinde cu caldă generozitate artistul, devenind una cu el, transformând momentul ori clipa în eternitate și veșnicie. Este adevărat că frumusețea trebuie mai întâi simțită, și abia după aceea să încerci să o explici, dacă îți este cu putință. Există oare vreo altă modalitate prin care să găsim o asemenea bogăție de gesturi și mișcare a corpului omenesc, prin care să te poți exprima, mai bine decât prin dans? *Dan Puric* a găsit tainice înțelesuri prin scânteia divină, ce sălăsluiește în el, și a făcut din acest dans un mod de viață.

„Undeva, ascunse în negura vremurilor, teatrul și dansul sunt la frontieră. Amândouă au origine sacră - spunea *Dan Puric*, într-o discuție despre pasiune și spirit, despre nevoia disperată de comunicare a gândurilor, a sentimentelor și adevărurilor - pentru el, la început a fost teatrul, după care a venit pantomima. Dansul a fost după aceea, ca o nevoie de comunicare dincolo de cuvânt, ca o nevoie disperată de a desființa prăpastia dintre mine și spectator, care la vremea aceea, era student, și era destul de bine fixată prin ideologie, printr-o cenzură puternică ce creaa această prăpastie de comunicare a adevărului. ”Dansul este simbolul grației în artă, și așa cum recunoaște Maestrul, ca și muzica, el are această calitate deosebită de a depăși granițele.

Prin frumusețea temelor și mai cu seamă, prin sensibilitatea execuției, *artistul profund Dan Puric* are o forță de sugestie extraordinară, exprimându-și (și) în acest fel convigerea că spiritual, duhul este superior. El răspândește, ca o mirare de vis, ceață lăsată pe marginea lucrurilor, din indiferența naturii și obisnuința omului – cea plină de nepăsare și împietrire a inimii. Secvențe de intens lirism, care îl învăluie într-un fel de halou, dar și pasaje cu ritm de focuri de artificii, creează spectatorului un sentiment de subtilă surpriză, dăruind în fiecare moment câte un accent întregitor de frumusețe rotunjită.

În *arta lui Dan Puric* găsim o estetică profund originală, un fel de sculptură în mișcare armonioasă, ceva greu de exprimat în cuvinte, care te lasă impresionat și fermecat. Artistul are în el ceva fantastic, o forță ce contaminează și care ne obligă să descoperim esența însăși a spiritului și a artei, exprimată prin gest. Are harul de a crea efect și rezultat estetic, fără a-și falsifica ori ciopârți personalitatea. Privindu-l dansând, și mi s-a întâmplat de multe ori să îl văd pe scenă, în spectacol, cu acel calm, cu acea distincție supremă pe față, nu cred că gresesc dacă i-aș spune: ”tu, nobile prinț... porți îngerul în mijlocul cerului”, cum spunea poetul Nichita Stănescu în “Ridicare de

cuvinte”. Aceleași momente de emoție și adevăr creează *Dan Puric în teatru*. Orice rol interpretat de el este perceput senzorial, fie el de dramă sau un rol comic. Personajele create de el sunt vii, trăiesc în mijlocul nostru, facem cunoștință cu ele și apoi le luăm cu noi, atunci când plecăm spre casă, spre “cămara” trupului și a sufletului nostru.

Mai cunoaștem și recunoaștem faptul că *actorul Dan Puric* muncește mult pentru tot ceea ce face în lumina reflectoarelor, este și spontan căci are mult talent și generoși talanți oferți de Stăpânul, Creatorul și Proniatorul, și care sunt fructificați și cultivați de el cu multă strășnicie, de asemenea, are mult umor și o fină ironie (dar nu bășcălie ori sarcasm), ce dă farmec prin abilitatea și eleganța cu care abordează momentele cheie.

Dan Puric este el însuși un personaj: misterios și tulburător. Cu el și datorită lui, poți căuta și chiar ai șansa de a găsi frumusețile și adevărurile ascunse în spatele lucrurilor vizibile. Mi-am imaginat întotdeauna că undeva ar putea exista un monument care să reprezinte Omul, cu O mare, adică Omul frumos. M-am întrebat ce ar scrie *Dan Puric* la baza acestui monument? Răspunsul l-am găsit într-o declarație a sa de suflet, o identificare a lui cu harul pe care i l-a oferit Dumnezeu, acea scânteie divină ce arde în el. „Nu știi dacă acest monument ar putea fi construit în afară - a declarat artistul. Dacă ar fi așa, ar fi ceva mort. El ar trebui să fie în sufletul nostru. Și dacă trebuie spus ceva, ar trebui spus în gând. În sensul că, neștiind de unde vii și nici încotro te duci, păstrezi acea scânteie divină din tine, și în acel timp binecuvântat nu mai poți fi încălecat nici de doctrine, nici de ideologii și nici de interese economice. Pentru că stăpânul tău suprem, în sensul bun, este acest mare anonim căruia îi spunem Dumnezeu. Și atunci multe lucruri s-ar anula, și iată, în acest fel, este un monument al Omului, închinat permanent lui Dumnezeu, fiindcă El ne-a lăsat acea scânteie divină din noi, ca să putem să ne desăvârșim.”

Dacă până aici am vorbit despre *Dan Puric – Artistul*, în cele ce urmează îl vom descrie la modul succinct și sumar pe *Dan Puric – Apologetul, Mărturisitorul și Misionarul*, fără convenții și clișee, autentic și neipocrit, care gândește cu propriul său cap, inclusiv atunci când vine vorba despre Biserica Ortodoxă. El mărturisește Biserica în care a fost botezat, făcând acest lucru cu simplitate și încredere, deoarece el este convins că credința se asumă... Ori, ca și iubirea, credința se trăiește - așa cum se vede în permanență la *Dan Puric*; se mărturisește. Pentru că învățătura ei este revelată de Dumnezeu și formulată sub cea mai înaltă egidă spirituală - a Duhului Sfânt - de către Sfinții Părinți ai Sinoadelor Ecumenice. Nu prea ai ce să discuți asupra dogmei, a "adevărului revelat" și descoperit nouă, cei mult neputincioși și slugarnici. Tot ce poți face este să te lupți pentru ca el să fie păstrat intact, atunci când apare tentativa de corupere sau de ispitire. Căci, n-ai ce discuta cu ereticii și cu atât mai puțin despre mistificări grosolane gen "Codul lui Da Vinci" , "Avatar", "Agora" ori "Evanghelia lui Iuda". Aici nu încap opoziția vechi/nou în felul disputei dintre clasici și romantici. Însă intelectualul "pune botul" prin natura formației sale și prin teama de a nu fi considerat obscurantist ori demodat – potrivit afirmațiilor, pline de responsabilitate făcute deseori de către *Dan Puric*.

După cum spunea, la un moment dat, și scriitorul ori publicistul creștin Dan Ciachir: pe vremuri, mulți se temeau să intre în biserică pentru nu a fi dați afară din partid. Nu era "politic" să fii perceput și catalogat drept credincios. Iar astăzi nu este "european" să bați mătâni și să te închini la icoane. Și atunci, cu excepțiile de rigoare, intelectualul român recurge la jumătățile de măsură: toarnă sifon în vinul mărturisirii și

obține un sprit (ori un spirit) ridicol, penibil și mizerabil. Face hermeneutică, istorie și sociologie a religiilor, denunță lungimea slujbelor ortodoxe și a parastaselor, îi declină babei Floarea frecventarea bisericii și asumarea Tainelor, ba îi mai și smintește pe unii clerici, cu înclinația și predispoziția lui pentru "dezbateri sincere"... Dar teologie nu știe. Fiindcă teologia nu se deprinde numai în bibliotecă, tot așa cum excursiile nu se fac doar pe hartă. Intelectualul nostru nu mai are priza la popor fiindcă nu-i cunoaște (și mai ales nu-i împlinește) credința. N-o are de o sută cincizeci de ani și de aceea n-a avut niciodată dialog cu masele. Din același motiv n-a putut să existe la noi un sindicat numit generic "Solidaritatea". Pentru că între popor și persoanele oficiale sau oficializate nu avem, mai nou, decât dialogul surzilor. Fiindcă, potrivit recunoașterii și mărturisirii maestrului, vremurile pe care le trăim sunt triste, poate mai triste decât cele până în '89, pentru că atunci nădăjduiam, visam. Ideologia comunistă a amortizat senzorii de alarmă. Înainte se distrugeau trupuri, oameni și suflete, acum se cumpără. Parcă totul s-a degradat, până și coeficientul de așteptare. Dostoievski făcea diferența între sărăcie și mizerabilitate. Mizerabilitatea înseamnă degradare. Este și aici o degenerare. După comunism, cu toții am rămas cu sechele. Acum există numai o formă de stat mafiot. Lupta în zona politică este intraspecifică. Se luptă ei între ei și atunci lupta de cartier, inducând în eroare acest lot de votangii, făcându-l să creadă că totul este pentru țară. Politicienii doar mimează dragostea de țară. Este o rotație de cadre pentru că este bine să ai guverne-marionetă, cu politrucii care, cu inconștiență, au vândut această țară. Importăm alimente în proporție de 80%, când țara are o putere agricolă care i-ar permite să se hrănească singură de trei ori. Tinerii intelectuali ne pleacă în străinătate. Am fost obligați să contractăm împrumuturi împovărătoare. Frumosul este o amintire, care abia mai pâlpâie sub marșul triumfal. Imaginea poporului român a fost distrusă, făcută praf. Dar din cioburile ei mi-am făcut icoana mea.

Iar nădejdea vine atunci când știi că nu numai tu ești pe pământ, ci și Dumnezeu. Moartea unei lumi vechi și începutul unei noi presupun o cernere. Nu este vorba că ne împărțim în tabere politice. Apare o categorie restrânsă, necumpărabilă, care începe să-și recupereze sufletul, care generează o tensiune a diferenței. Această tensiune trebuie păstrată pentru că începe să refacă frontiera între bine și rău. De douăzeci de ani, în numele democrației și al unei libertăți care s-a transformat în libertinaj, nu mai putem identifica ce este bine și ce este rău. S-a instalat, în numele unei egalități care îmi aduce aminte de comunism, o încercare de nivelare a personalităților pentru a crea o masă de indivizi. Semioticianul Roland Barthes scria că iubirea nu se definește, ea se enunță. Eu cred că se înșela. Iubirea se mărturisește. Mărturisirea este un enunț pe care îl faci cu inimă cu tot. Ea are o altă încărcătură. Blaise Pascal spunea la 1653, în „Discours sur la passion d'amour“, că inima are rațiuni pe care rațiunea nu le poate înțelege. Și a mai emis un paradox: dragostea nu este oarbă. Ea nu îl orbește pe om“. Iubirea este tot o judecată, mărturisește maestrul. Prin această judecată a iubirii eu văd poporul. Altfel, aş vedea numai populația... Căci, un om fără memorie nu se poate legitima în fața istoriei...

În schimb, *Apologetul Dan Puric apără și mărturisește*, prin toate formele și cu toate mijloacele mass media. O face firesc și integral. Și s-ar putea să facă și școală, atrăgând prin sinceritatea, autenticitatea și prin inteligența sa, luminată de Duhul scripturistic, patristic și istoric. Este un apologet și un propovăduitor strălucit. Unul de care comunitatea de credință și iubire a Bisericii noastre poate avea realmente, nevoie. Cu alte cuvinte, *Maestrul Dan Puric*, tonifică destinând și (re)consolidând, descoperindu-ne

și arătându-ne, în acest chip spontan, credință, luciditate, creativitate, forță și atitudine de structura stâncii, ce ne cheamă și ne îndeamnă pe fiecare să alegem, să fim: ce altceva dacă nu Omul frumos!...

Prin urmare, Dan Puric este, la urma urmei, o conștiință înaltă a vremii sale. Cu o energie inepuizabilă, mânată de o vocație dominatoare, “el creează continuu, distribuindu-se în arta teatrului, în arta pedagogiei teatrale, în arta retoricii verbale și aceea a omului public, gratificându-le cu excelență, dar fără să se împartă. Crede nezdruncinat în puterea germinativă a spiritualității noastre românești de tip răsăritean și în dănuirea sa valorică demnă, angajată în dialogul cu alte viziuni asupra lumii, și deplânge precaritatea ei de azi, produsă de o istorie inumană” – conform afirmațiilor Profesorului Gheorghe Ceaușu. Incoruptibil și răsunător, glasul lui se aude din ce în ce mai mult și mai tare, iar simpatia și prețuirea publică pentru el cresc, așa încât se prezintă ca un punct de reper și ca o referință bine așezată ori corect amplasată... De ce? Pentru că “inițiativele lui, căci este un om la care se îngemănează gândul cu acțiunea, sunt marcate de o mare doză de noutate, ceea ce face, prin forța lucrurilor, să se opună rutinei canonizate și banalității leneșe. De aceea, el ni se înfățișează ca un biruitor și deschizător de drum, dar aflat pe culmea înaltelor valori pe care noi, moștenindu-le active, fără să fim moșteniți de ele cu pasivitate, le denumim, generic, tradiție.” – după cum relatează același Gheorghe Ceaușu.

Teoretic și artistic, în mod consecvent și cu argumentație convingătoare, el pledează pentru păstrarea ierarhiei valorilor și caută să o legitimize implicit și inclusiv, dar și pronunțându-se explicit și exclusiv împotriva proiectării ei în derizoriu și penibil de către instinctual gregar împresurător și mediocritatea zeflemitoare, arogantă și ironică. Vocea lui este și un semnal de alarmă referitor la disoluția și diluarea aplatizantă, relativistă și nivelatoare ce ne terorizează modul de viață și viațuire, strigăt din care străbate atitudinea morală exemplară și spirituală de finețe pascaliană, puse cu inspirație seducătoare în slujba culturii românești. “Grija pentru cristalizarea optimă a conștiinței noastre “de sine” și de a fi cunoscută pe multe meridiane culturale pe care le-a frecventat, ca fiind un “altceva” în concertul lumii, a fost și rămâne o constantă a conduitei sale de creator de artă. El este împovărat de “ușurătatea” acestei nobile misiuni pe care o resimte ca pe o datorie impregnată de iubire” – Gheorghe Ceaușu. Dar nu orice iubire, ci una creștină, căci *Dan Puric este un ortodox autentic și un român adevărat, nefățarnic și nemitarnic.*

Compararea și comparația între omul răsăritean și omul globalizat al postmodernității, de asemenea, este o problemă analizată în carte, și față de care autorul ia atitudine întemeiată. Avem în față noastră o cinstelație de reflecții și meditații antropologice, politice, morale, sociologice și religioase de tip creștin ortodox, ca tot atâtea aspecte și probleme ale întregului și rotundului ce poartă auspiciile și numele acestei țări, cu toate fazele și etapele pe care le implică. Corolarul la care ne referim este convingător prin argumente și atrăgător prin stil. Ne-ar deranja, cel puțin pe mine, dacă cei care-l prețuiesc și iubesc pe Dan Puric și-i admiră demersul apologetic, deci opera, l-ar considera vedetă. Nu, acest epitet ori adjectiv l-ar degrada și înjosi, mai cu seamă acum când acest cuvânt este banalizat prin toate căile și mijloacele mass-media. El este, va deveni și deci va fi mare și celebru prin conținutul ideilor și prin substanța faptelor, prin limbajul artistic-teatral pe care l-a creat, prin atitudinea curajoasă și demnă și prin arta de a genera și produce fondul, forma și învelișul acestora. Oricine își iubește țara și neamul,

valorile sale identitare și perene - și asta în contextul multiethnic, pluriconfesional și universal – globalizant în care ne aflăm și trăim – are prilejul unei întâlniri folositoare și efervescentă, pentru solidarizarea cu ele.

Așadar, *Dan Puric, ca om, ca persoană*, este captivant și fermecător, ca vorbitor în public este fascinant, ca actor sau regizor este original și inspirat, ca pedagog este un model elastic și flexibil, spiritual dar sobru și ferm ori categoric, chiar cât se poate de tranșant, însă nu radical dus la extrem. El însuși este un model și un exemplu pentru ceea ce aspiră și năzuiește să devenim toți, adică să ne primenim, revenindu-ne din zăpăceala și din dezorientarea care ne stăpânește și ne caracterizează în aceste vremuri și răstimpuri. Pe de altă parte, el este o conștiință vie și asumată, ori aceasta înseamnă dedicare voluntară în spațiul acesta fără limite, însă fertil și fecund, al neliniștii, îngrijorării și preocupării. Prin ce face pe scenă și prin ceea ce afirmă în fața miilor de oameni și tineri ce îl aclamă entuziasmați, și prin aceste două cărți deja, el nu face altceva decât să destindă spiritul românesc, adică să îl însenineze cu umorul său profund, neaș și tandru, însă în același timp, îl cheamă la renaștere, revenire, reînviere și regenerare, la a fi, cu alte cuvinte, ceea ce este prin și în esență, trimitând la demnitatea și la sfidarea istoriei nefaste; practic vorbind, din punct de vedere duhovnicesc, el a ajuns să curățe poteca spre Biserică. Toate acțiunile și demersurile sale, mai cu seamă în și din ultimii ani, cuprind subiecte și probleme de o actualitate dureroasă și, totodată, foarte prioritară, așa încât ea poate fi considerată o strădanie arheologică și istorică încercată și reușită a etnicului românesc. Problema și ideea de identitate este abordată de către el în mod analitic și din mai multe puncte de vedere, insistând asupra tensiunii: mutilare, deteriorare, degradare versus dăinuire și eternizare ori permanentizare și înveșnicire, apoi exterminare și excludere versus tăria și icluziunea credinței creștine. Națiunea și neamul ori poporul în cuprinsul acestui discurs sunt una și împreună, sinergetice, fac o valoare supremă pentru noi, dar care poate fi, cum sugerează el, fără orgoliu, o pildă pentru alții, demnă de luat în seamă.

Configurarea *Omului frumos de către artistul Dan Puric* are implicit un urcuș spre altitudinea stadiului moral și religios, presărat, nimbat și însoțit de o smerenie și umilință active, fiindcă are de învins vrășmași și dușmani redutabili cum ar fi: uitarea, oportunismul, lașitatea, ipocrizia, slugărnicia, indiferența, ignoranța, sfidarea valorilor autentice, aroganța, zeflemeaua, bășcălia și, mai ales, ateismul. Prin urmare, cu toții suntem chemați la reșezarea în locul acestora a virtuților și aspirațiilor curate și sincere, fapt ce presupune cultivarea unei atitudini ferme și curajoase, plină de responsabilitate și spirit de jertfă ori sacrificiu, ceea ce ne-ar arăta fața senină și frumoasă a acestui om. *Omul frumos* este acela care va zâmbi în mod natural și firesc, iar nu crispat ori prefăcut, ca acum, care va vorbi limba curată românească și nu cea murdărită de mitocani, analfabeți, incuți și țoape. Lui i se opun însă, cu subtilitatea lecturilor trecutului pe care-l detestă, (și) intelectualii autoitulați, epigonii cu pretenții fără fundament, pe care, dacă îi radiografiem și-i citim, în amonte, nu sunt decât urmașii școliți și rafinați ai ideologiei brutale și perfide, comuniste, de care am crezut că am scăpat cu totul și definitiv. Aceasta probează încă o dată forța și inerția prejudecăților, la care vine în întâmpinare semnalele de alarmă și sensul ori rostul discursului *Mărturisitorului Dan Puric...*”

În încheiere, la acest ceas și moment aniversar – al împlinirii a cincizeci și doi de ani de viață, îi dorim Maestrului și Artistului, Apologetului și Mărturisitorului precum și Omului frumos *Dan Puric* – care ne mai încântă (și) cu conferințele înregistrate și redade

de către diferite canale de televiziune – ce și-au dat seama cine este, defapt, *Dan Puric* și ce mare folos ori pozitiv impact pot avea avea aceste conferințe asupra fiilor acestui popor și neam, ne rugăm așadar, să-i dea Bunul Dumnezeu ani buni, bicuvântați și rodnici, cu mult folos și cu multe împliniri duhovnicești!...

Un sincer și călduros ***“La Mulți și Fericiți Ani!”***...

București – 12.02.2011

***Cu aleasă prețuire și deosebită admirație,
Drd. Stelian Gomboș – Consilier
la Secretariatul de Stat pentru Culte
din cadrul Guvernului României.***